

CYNGOR SIR YNYS MÔN		
Adroddiad i:	PWYLLGOR GWAITH	
Dyddiad:	27 MEHEFIN 2023	
Pwnc:	ADRODDIAD ALLDRO CYFALAF 2022/23	
Aelodau Portffolio	Y CYNGHORYDD R WILLIAMS – DIRPRWY ARWEINYDD A DEILYDD PORTFFOLIO - CYLLID	
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	MARC JONES – CYFARWYDDWR SWYDDOGAETH (ADNODDAU) / SWYDDOG ADRAN 151	
Awdur yr Adroddiad: E-bost	JEMMA ROBINSON JemmaRobinson@ynysmon.llyw.cymru	
Aelodau Lleol:	Amherthnasol	
A – Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau		
<ul style="list-style-type: none"> Nodi sefyllfa alldro drafft Rhaglen Gyfalaf 2022/23 fydd yn destun Archwiliad; a Cymeradwyo dwyn ymlaen £13.477m i 2023/24 ar gyfer y tanwariant ar y rhaglen oherwydd llithriad. Bydd y cyllid ar gyfer hyn hefyd yn cael ei ddwyn ymlaen i 2023/24 (Atodiad A – paragraff 4.3). Y gyllideb gyfalaf ddiwygiedig ar gyfer 2023/24 yw £51.439m. 		
B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a beth oedd eich rhesymau dros eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?		
Amherthnasol		
C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?		
<ul style="list-style-type: none"> Mae'r adroddiad hwn yn nodi perfformiad ariannol y Gyllideb Gyfalaf ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23 fydd yn destun Archwiliad; Mae monitro'r gyllideb yn swyddogaeth a ddirprwywyd i'r Pwyllgor Gwaith. 		
CH – A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â'r polisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?		
Ydi		
D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?		
Ydi		
DD – Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (TA) (gorfodol)	Ystyriodd yr TA yr adroddiad yn ei gyfarfod ar 6 Mehefin 2023 ac mae'r sylwadau ar yr adroddiad drafft wedi cael eu hymgorffori yn yr adroddiad terfynol.
2	Cyllid / Swyddog Adran 151 (gorfodol)	Amherthnasol – adroddiad y Swyddog Adran 151 yw hwn.
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	Mae sylwadau'r Swyddog Monitro wedi'u cynnwys yn sylwadau'r TA.
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol

6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol
7	Caffael	Amherthnasol
8	Sgriwtini	Amherthnasol
9	Aelodau Lleol	Amherthnasol

E – Effaith ar Genedlaethau'r Dyfodol (os yw'n berthnasol)

1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Mae'r gyllideb gyfalaf yn cyllido buddsoddiad mewn asedau ac isadeiledd y mae eu hangen i ganiatáu i'r Cyngor gwrdd â'i amcanion tymor hir a nodir yn ei Gynllun Corfforaethol a Strategaeth Gyfalaf.
2	A yw hwn yn benderfyniad y rhagwelir y bydd yn atal costau / dibyniaethau ar yr Awdurdod yn y dyfodol. Os felly, sut?-	Bydd rhai o'r buddsoddiadau unigol, e.e. gwaith atal llifogydd, yn atal costau yn y dyfodol, tra bydd eraill, e.e. prosiectau'r Gronfa Gofal Integredig, yn lleihau dibyniaeth ar y Cyngor i ddarparu gwasanaethau mwy costus.
3	A ydym wedi bod yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn, os felly, rhowch wybod gyda phwy:	Mae cyllido'r prosiectau wedi cael ei gytuno a'i gynllunio â sefydliadau eraill, a Llywodraeth Cymru'n neilltuol.
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen? Esboniwch sut:-	Bu Cynllun Corfforaethol y Cyngor a'r Rhaglen Gyfalaf 2022/23 yn destun proses ymgynghori gyda dinasyddion Ynys Môn.
5	Nodwch unrhyw effaith a gaiff y penderfyniad hwn ar yr agenda Cydraddoldeb a'r Gymraeg	Mae rhai o'r prosiectau a gyllidir gan y Rhaglen Gyfalaf yn cael effaith ar yr agenda cydraddoldeb, e.e. grant mynediad i'r anabl mewn ysgolion, grant cyfleusterau i'r anabl. Dim effaith ar agenda'r Iaith Gymraeg.

F – Atodiadau:

Atodiad A - Adroddiad Alldro Cyfalaf – 2022/23
 Atodiad B - Crynodeb o Wariant Cyfalaf yn erbyn y Gyllideb Gyfalaf a llithriad i 2023/24
 Atodiad C – Newidiadau i gyllidebau / cynlluniau ychwanegol ers gosod y gyllideb

FF – Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):

- Cyllideb Gyfalaf 2022/23 fel y'i cymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 10 Mawrth 2022;
- Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys 2022/23 a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn ar 10 Mawrth 2022;
- Adroddiad Alldro Cyfalaf 2021/22 a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hwn ar 28 Mehefin 2022;
- Adroddiad Monitro Cyllideb Gyfalaf Chwarter 1, 2022/23 a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hwn ar 27 Medi 2022;
- Adroddiad Monitro Cyllideb Gyfalaf Chwarter 2, 2022/23 a gyflwynwyd i'r Pwyllgor hwn ar 29 Tachwedd 2022; ac
- Adroddiad Monitro Cyllideb Gyfalaf Chwarter 3, 2022/23 a gyflwynwyd i'r Pwyllgor ar 2 Mawrth 2023.

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Dyma'r adroddiad Alldro Cyfalaf ar gyfer blwyddyn ariannol 2022/23 ac mae'n caniatáu i Aelodau nodi'r cynnydd o ran Gwariant Cyfalaf a Derbyniadau Cyfalaf yn erbyn y Gyllideb Gyfalaf. Bydd y ffigurau yn yr adroddiad hwn yn destun Archwiliad.
- 1.2 Ym mis Mawrth 2022, cymeradwyodd y Cyngor Raglen Gyfalaf ar gyfer gwasanaethau nad ydynt yn ymwneud â thai o £17.177m ar gyfer 2022/23, a Rhaglen Gyfalaf o £18.784m ar gyfer y Cyfrif Refeniw Tai (CRT). Yn ogystal, ym mis Mehefin 2022, cymeradwyodd y Pwyllgor Gwaith i Lithriad cyfalaf o £11.242m gael ei ddwyn ymlaen o 2021/22, a daw hyn â chyfanswm y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer gwasanaethau nad ydynt yn ymwneud â thai i £28.419m, a £18.784m ar gyfer y CRT. Ers cwblhau'r broses gosod cyllideb, ychwanegwyd cynlluniau at y rhaglen, gwerth cyfanswm o £11.111m, a bu gostyngiad o £3.750m yng nghyllideb y CRT. Daw hyn â chyfanswm y gyllideb Gyfalaf ar gyfer 2022/23 i £54.564m. Dangosir hyn yn y tabl isod: -

Cyllidwyd gan:	Cyllideb gwreiddiol 2022/23 fel y cytunwyd gan y Cyngor llawn £'000	Lithriad fel y cytunwyd yn alldro Ch4 2021/22 £'000	Gostyngiad CRT £'000	Cynlluniau ychwanegol ers gosod y gyllideb £'000	CYFANSWM £'000
Grant	7,662	4,426		9,920	22,008
Benthyca â Chefnogaeth	3,325	3,816		(75)	7,066
Benthyca Digefnogaeth	11,399	200	(3,750)	(1,107)	6,742
Cyfraniad Refeniw	10,099	-		226	10,325
Derbyniadau Cyfalaf	600	251		415	1,266
Cronfeydd wrth Gefn	2,876	2,472		737	6,085
Benthyciad	-	77		995	1,072
CYFANSWM	35,961	11,242	(3,750)	11,111	54,564

Gweler Atodiad C am fanylion am newidiadau i gyllidebau a chynlluniau ychwanegol ers gosod y gyllideb.

2. GWARIANT CYFALAF 2022/233

- 2.1 Isod mae Tabl yn crynhoi'r gwariant hyd at 31 Mawrth 2023: -

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol £'000	Cyfanswm Gwariant £'000	(Tan) / Gor wariant £'000	Cyllideb flynyddol a wariwyd %
Cronfa Gyffredinol - Tai	1,679	700	(979)	42
Tai - CRT	15,034	11,180	(3,854)	74
Dysgu Gydol Oes	16,703	12,799	(3,904)	77
Economaidd ac Adfywio	7,761	7,321	(440)	94
Priffyrdd	7,657	5,125	(2,532)	67
Rheoli Gwastraff	445	213	(232)	48
Eiddo	2,864	1,926	(938)	67
Trawsnewid	1,147	1,023	(124)	89
Gwasanaethau Oedolion	1,274	403	(871)	32
Cyfanswm	54,564	40,690	(13,874)	75
Cyllidwyd gan:				
Grant Cyfalaf	22,008	22,656	648	103
Derbyniadau Cyfalaf	1,266	822	(444)	65
Benthyca â Chefnogaeth	7,066	2,757	(4,309)	39
Benthyca Digefnogaeth	6,742	4,009	(2,733)	59
Cyfraniad Refeniw	10,325	7,398	(2,927)	72
Benthyciad	1,072	995	(77)	93
Cronfeydd wrth Gefn	6,085	2,053	(4,032)	34
Cyfanswm Cyllid	54,564	40,690	(13,874)	75

2.2 Roedd y gyllideb ar gyfer y Gronfa Gyffredinol yn £39.530m ac, ar 31 Mawrth 2023, roedd £29.511m wedi'i wario. Mae hyn yn cyfateb i 75% o'r gyllideb. Mae rhesymau am y tanwariant yn cynnwys: -

Cynllun	Tanwariant £'m	Sylwadau
Adnewyddu adeiladau ysgol	1.186	Yn ystod rhan olaf 2022/23, dyfarnwyd cyllid grant ychwanegol gwerth £1.189m i'r Awdurdod ar gyfer gwaith cynnal a chadw cyfalaf mewn ysgolion. Defnyddiwyd yr cyllid grant i gyllido gwariant cyfalaf ar adeiladau addysg yn 2022/23, yn hytrach na defnyddio adnoddau'r Awdurdod. Bydd y cyllid a arbedwyd gan yr Awdurdod oherwydd y grant hwn yn cael ei ddefnyddio'n awr i gyllido gwaith Cyfalaf mewn ysgolion yn 2023/24.
Prydau Ysgol am Ddim	0.600	Yn ystod rhan olaf 2022/23, dyfarnwyd grant ychwanegol gwerth £0.832m i'r Awdurdod er mwyn i ysgolion baratoi ar gyfer cyflwyno prydau ysgol am ddim. Defnyddiwyd y cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn 2022/23, yn hytrach na defnyddio cyllid o adnoddau'r Awdurdod. Yn ogystal, cafwyd £0.013m a oedd yn wariant refeniw yn nhyb yr Awdurdod, er ei fod yn gymwys yn unol â thelerau'r grant, felly, trosglwyddwyd £0.013m o'r cyllid refeniw gan adael cyllideb gyfalaf o £0.819m. Bydd y cyllid a arbedwyd gan yr Awdurdod oherwydd y grant hwn yn cael ei ddefnyddio'n awr i gyllido gwaith paratoi ar gyfer prydau ysgol am ddim yn 2023/24.
Grant Ysgolion Bro	0.451	Yn 2022/23, dyfarnwyd cyllid grant gwerth £0.476m i'r Awdurdod i gefnogi prosiectau ymarferol ar raddfa fach a chanolig i agor ysgolion tu allan i oriau traddodiadol, ac yn benodol i addasu ysgolion yn ddiogel a'u hagor tu allan i oriau traddodiadol i alluogi defnydd cymunedol o'r cyfleusterau cyfredol. Ni wariwyd fawr o'r cyllid yn 2022/23 ac, oherwydd amseriad y cyllid, roedd disgwyl i'r cynllun danwario, fel y nodwyd yn yr adroddiadau monitro blaenorol. Defnyddiwyd y cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn 2022/23, yn hytrach na defnyddio adnoddau'r Awdurdod. Yn ogystal, cafwyd £0.025m o wariant a oedd yn wariant refeniw yn nhyb yr Awdurdod, er ei fod yn gymwys yn unol â thelerau'r grant, felly, trosglwyddwyd £0.025m o'r cyllid hwn i'r gyllideb refeniw, gan adael cyllideb gyfalaf o £0.451m. Bydd y cyllid a arbedwyd gan yr Awdurdod oherwydd y grant hwn yn cael ei ddefnyddio'n awr i gyllido prosiectau Ysgolion Bro yn 2023/24.
Grant Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)	0.436	Yn 2022/23, dyfarnwyd cyllid grant gwerth £0.476m i'r Awdurdod i gefnogi disgyblion sydd ag ADY. Ni chafwyd fawr o wariant yn 2022/23 ac, oherwydd amseriad y cyllid, roedd disgwyl i'r cynllun danwario, fel y nodwyd yn yr adroddiadau monitro blaenorol.

Cynllun	Tanwariant £'m	Sylwadau
		Defnyddiwyd y cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn 2022/23, yn hytrach na defnyddio adnoddau'r Awdurdod. Bydd y cyllid a arbedwyd gan yr Awdurdod oherwydd y grant hwn yn cael ei ddefnyddio'n awr i gyllido prosiectau ADY yn 2023/24.
Mynediad i Adeiladau Addysg i'r Anabl	0.145	<p>Y rheswm am hyn yw bod yr addasiadau ar gyfer yr anabl wedi'u cwblhau ym mhob ysgol uwchradd heblaw am un. Mae gwaith yn yr ysgol uwchradd sy'n weddill wedi'i ohirio wrth ddisgwyl am ganlyniad astudiaethau dichonolrwydd. Mae gwaith yn cael ei gwblhau mewn ysgolion cynradd pryd a phan fydd angen.</p> <p>Er bod buddsoddiad sylweddol wedi'i wneud, efallai y bydd angen rhagor o waith yn y dyfodol i roi sylw i anghenion unigolion nad ydynt yn hysbys i ni eto, felly, mae angen i'r tanwariant lithro i 2023/24.</p>
Cynlluniau Llifogydd amrywiol	1.198	Mae rhai cynlluniau'n rhai parhaus ac maent yn pontio gwahanol flynyddoedd ariannol. Gwelwyd oedi gyda chynlluniau eraill a chytunwyd ar estyniad amser er mwyn eu cwblhau gyda Llywodraeth Cymru er mwyn dwyn y cyllid ymlaen, tra bod cynlluniau eraill wedi'u cwblhau.
Cronfa Trafnidiaeth Leol – Gwelliannau isadeiledd	0.416	Oherwydd natur y gwaith a'r amser arweiniol ar gyfer cwblhau isadeiledd, sicrhawyd estyniad amser hyd at fis Mehefin 2023.
Isadeiledd Morwrol	0.178	Mae gwaith yn Amlwch yn derbyn blaenoriaeth, ac, er bod gwaith cefndirol wedi cychwyn ac ymgynghorwyr wedi cael eu penodi, mae angen y gyllideb lawn o hyd a bydd y mwyafrif o'r gwaith yn digwydd yn 2023/24.
Isadeiledd Ymwelwyr	0.199	Yn unol ag adroddiadau monitro blaenorol, roedd disgwyl i'r cynllun hwn lithro a ragwelwyd y byddai'r mwyafrif o'r gwaith yn digwydd yn 2023/24.
Cymunedau Dysgu Cynaliadwy – Band B	1.191	Cafwyd oedi o 18 wythnos oherwydd bod y tir yn eithriadol o wlyb. Bu'n rhaid cwblhau gwaith draenio ychwanegol. Mae gwaith cloddio ffosydd a gosod sylfeini concrit wedi dechrau. Rydym yn disgwyl cadarnhad o'r cynnydd yn y costau oherwydd yr oedi, gwaith draenio, amodau tir gwael a gorfod creu sylfeini concrit dyfnach.
Grant Cyfleusterau i'r Anabl	0.466	Mae atgyfeiriadau gan y Gwasanaethau Cymdeithasol wedi arafu oherwydd sgil-ffaith y pandemig a phrinder contractwyr. Cymeradwywyd mwy o waith ond, oherwydd bod llai o gontractwyr yn cael eu defnyddio, nid oedd gwaith yn cael ei gwblhau mor gyflym. Bydd y mater hwn yn cael sylw yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf.

Cynllun	Tanwariant £'m	Sylwadau
Safle Preswyl ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr	0.491	Roedd y prisiau tendr gwreiddiol a dderbyniwyd yn uwch na'r cyllid oedd ar gael. Mae gwaith yn mynd rhagddo i ail-ddylunio'r cynllun er mwyn gostwng y costau i'r un lefel â'r cyllid sydd ar gael.
Gwaith cyfalaf ar asedau presennol	0.476	Mae'r gyllideb sy'n weddill wedi'i hymrwymo ar gyfer gwaith sy'n pontio 2022/23 a 2023/24. Mae gwaith yn cynnwys buddsoddiad sylweddol yng Nghanolfannau Hamdden Caergybi ac Amlwch.
Uwchraddio Toiledau Cyhoeddus	0.361	Mae'r gwasanaeth wrthi'n datblygu cynllun gwella toiledau cyhoeddus a fydd yn rhoi gwell syniad o'r gofynion cyfalaf yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf. Rhagwelir hefyd y gallai cyllid grant ychwanegol ar gyfer gwaith cyfalaf ar doiledau cyhoeddus gael ei gynnig yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf a byddai modd defnyddio rhan o'r gyllideb hon unwaith eto fel cyllid cyfatebol os yw'r cyfle'n codi.
Cerbydau	0.510	Mae cynllun yn cael ei lunio i ddarparu manau gwefru cerbydau trydan yn y compownd. Fodd bynnag, nid ydynt wedi cael eu cwblhau, ac mae archebion ar gyfer cerbydau trydan wedi cael eu gohirio hyd nes caiff y gwaith ei gwblhau. Archebwyd cerbydau eraill cyn diwedd y flwyddyn ariannol ond, serch hynny, oherwydd yr amseroedd arweiniol, derbynnir y cerbydau ar ôl diwedd y flwyddyn ac, felly, bydd angen i'r gyllideb lithro i flwyddyn ariannol 2023/24.
Y Gronfa Gofal Integredig (CGI)	0.694	Hawliwyd £0.852m trwy'r CGI yn ystod y flwyddyn flaenorol, yn ogystal â chyllid a ddadleolwyd, er mwyn cwblhau'r prosiectau a lithrodd i 2022/23. Bydd rhai o'r prosiectau'n parhau yn 2023/24 ac mae'r tîm rhanbarthol wedi cytuno y caiff cyllid ei ddwyn ymlaen i gyllido'r gwaith o gwblhau'r prosiectau yn 2023/24.

Mae Atodiad B yn yr adroddiad hwn yn cynnwys rhestr lawn o wariant cynlluniau cyfalaf yn erbyn y gyllideb.

- 2.3** Mae'r Cyfrif Refeniw Tai wedi gwario 74% o'i gyllideb, a rhagwelwyd tanwariant sylweddol drwy gydol 2022/23. Am ragor o wybodaeth am wariant cyfalaf y CRT yn 2022/23, gweler adroddiad monitro chwarter 4 y CRT, a gyflwynir i'r Pwyllgor hwn ar 27 Mehefin 2023.
- 2.4** Fel y gwelir o Dabl 2.1 (uchod), mae gwahaniaeth sylweddol yn y cyllid ar gyfer Grantiau Cyfalaf, Benthycia â Chefnogaeth, Benthycia Digefnogaeth a Chyfraniadau Refeniw a chronfeydd wrth gefn Cyfalaf. Ac eithrio'r grant cyfalaf cyffredinol ychwanegol gwerth £1.701m a ddefnyddiwyd yn 2022/23, ac nad oedd wedi'i gynnwys yn y gyllideb wreiddiol ar gyfer 2022/23 (a gaiff ei esbonio ym mharagraff 4.1), roedd tanwariant ar grantiau mewn gwirionedd, o gymharu â'r gyllideb. Y rheswm pennaf am hyn yw na ddefnyddiwyd y dyraniad grant cyfalaf cyffredinol ar gyfer 2022/23 yn llawn, ond bydd yn cael ei ddwyn ymlaen i gyllido cynlluniau sydd wedi lithro yn 2023/24 (Grant Cyfleusterau i'r Anabl). Mae hyn, ynghyd â chynlluniau llyfogydd amrywiol a oedd yn cael eu cyllido gan grantiau, lle bydd gwaith yn parhau arnynt yn y flwyddyn ariannol nesaf, wedi cyfrannu at y tanwariant hwn. Mae Atodiad B yn cynnwys manylion am y symiau sy'n lithro.

Y rheswm pennaf am yr amrywiant yn y Benthycyca Digefnogaeth yw'r tanwariant sylweddol yn y CRT oherwydd bod y gwariant wedi'i gyllido'n llawn gan grantiau a chyfraniadau refeniw, dim angen benthycyca digefnogaeth, ac roedd gwariant Band B y rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy'n cael ei gyllido'n llawn gan grantiau.

Mae'r tanwariant ar Safle Preswyl ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr yn cyfrannu at yr amrywiant mewn Benthycyca â Chefnogaeth, ac roedd gwariant Band B y rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy'n cael ei gyllido'n gyfan gwbl gan grantiau ac nid oedd angen benthycyca â chefnogaeth. Yn ogystal, nid oedd cynlluniau'r CGI a symudwyd o'r flwyddyn flaenorol wedi gwario'n llawn, felly, mae'r tanwariant yn cyfrannu at y tanwariant mewn benthycyca â chefnogaeth. Roedd y rhan fwyaf o'r gwariant ar ail-wynebu priffyrdd yn cael ei ariannu o grant gwerth £1.701m nad oedd wedi'i gynnwys yn y gyllideb (gweler paragraff 4.1) ac roedd hynny'n ychwanegu at y tanwariant mewn benthycyca â chefnogaeth hefyd. Roedd hyn, ynghyd â'r tanwariant ar fynediad i adeiladau addysg i'r anabl, yn cyfrannu at yr amrywiant yn y benthycyca â chefnogaeth, ac, fel y nodwyd ym mharagraff 3.1.24, roedd yr Awdurdod wedi derbyn cyllid grant ychwanegol a ddefnyddiwyd yn lle cyllid lleol yn 2022/23.

Y tanwariant yn y CRT sydd i gyfrif am yr amrywiant yn y Cyfraniadau Refeniw sy'n cael ei gyllido'n bennaf gan gyfraniadau refeniw.

Y rheswm am y tanwariant yn y cronfeydd wrth gefn yw fod cyllid grant wedi'i dderbyn yn 2022/23 a ddefnyddiwyd ar gyfer gwariant cyfalaf a benderfynwyd yn lleol, a bydd y cronfeydd wrth gefn a arbedwyd ar y cynlluniau hynny'n cael eu defnyddio i gyllido'r prosiectau cyfalaf arfaethedig yn 2023/24. Defnyddiwyd £1.701m o cyllid grant hefyd yn 2022/23 i gyllido'r cynllun ailwynebu Priffyrdd, a bydd £1.110m o gronfeydd wrth gefn yn llithro i'r flwyddyn ariannol nesaf i gyllido'r cynllun ailwynebu Priffyrdd.

3. **CYLLID**

3.1 **Grantiau Cyfalaf**

Mae nifer o gynlluniau Grant Cyfalaf yn y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2022/23. Mae rhai cynlluniau blynyddol a gwblhawyd yn ystod y flwyddyn, megis Grant Gwaith Llifogydd ar Raddfa Fach, Grant Ffyrdd Gwydn. Mae rhai cynlluniau'n parhau a byddant yn parhau yn 2023/24, megis Band B y rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy, cynlluniau Lliniaru Llifogydd amrywiol, Grant Cyfalaf Gofal Plant, Trawsnewid Treflun Caergybi, Cam 3 Penrhos a'r Gronfa Trafnidiaeth Leol – gwella isadeiledd. Dyfarnwyd cynlluniau Grantiau Cyfalaf newydd yn ystod y flwyddyn hefyd, yn cynnwys Prydau Ysgol am Ddim, Ysgolion Bro, Anghenion Dysgu Ychwanegol, Uned Gofal Plant Llanfawr a grant Porth Arfordirol Môn.

- **Cymunedau Dysgu Cynaliadwy** - Mae adeilad yr Ysgol Corn Hir newydd wedi'i gwblhau a chwblhawyd y gwaith priffyrdd a thirlunio erbyn hyn hefyd. Uned Cyfnod Sylfaen Newydd yn Ysgol y Graig - mae gwaith wedi cychwyn ar y safle. Cafodd y gwaith ei ohirio am 18 wythnos oherwydd bod y tir yn eithriadol o wlyb. Cwblhawyd gwaith draenio ychwanegol. Mae gwaith cloddio ffosydd a gosod sylfeini concrit wedi cychwyn. Rydym yn disgwyl cadarnhad o'r cynnydd yn y costau yn sgil yr oedi, y gwaith draenio, yr amodau tir gwael a'r rheidrydd i osod sylfeini concrit dyfnach.
- **Grant Cyfalaf Cyfrwng Cymraeg** – Mae'r uned gofal plant yn Ysgol Llanfawr wedi'i chwblhau yn awr. Mae angen cwblhau rhywfaint o'r gwaith allanol oherwydd problemau gydag argaeledd deunyddiau. Mae'r cyllid grant wedi'i hawlio'n llawn, yn unol ag amodau'r grant.

- **Trawsnewid Treflun Caergybi (Cam II Menter Treftadaeth Treflun (THI))** – Mae gwaith adnewyddu toiledau cyhoeddus Sgwâr Swift wedi'i gwblhau a bydd gwaith ar y llwyfan gwyllo ar gyfer Tŵr Gogledd Ddwyrain Caer Rufeinig Caergybi yn cael ei gwblhau'n fuan. Cyflawnwyd y prosiect o fewn 0.34% i werth gwreiddiol y contract ac oedi byr yn unig a gafwyd oherwydd problem strwythurol. Bydd y buddsoddiad yn gwella isadeiledd ymwelwyr yn sylweddol yng nghanol y dref wrth i'r tymor mordeithiau newydd gychwyn yng Nghaergybi. Bydd prosiectau THI eraill yn cychwyn unwaith y bydd cytundebau ffurfiol mewn lle gyda Llywodraeth y DU yn ystod y chwarter nesaf.
- **Partneriaeth Tirwedd Ynys Cybi** – Mae'r Bartneriaeth Tirwedd wedi sicrhau cyllid o Gronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol i wireddu ystod o brosiectau sy'n canolbwyntio ar amgylchedd naturiol Ynys Cybi. Sicrhawyd cyllid ychwanegol trwy'r Gronfa Ffyniant Gyffredin a'r Gronfa Codi'r Gwastad. Sicrhawyd symiau ychwanegol trwy'r Gronfa Datblygu Cynaliadwy, y Gronfa Adfywio Cymunedol, y Gronfa Ffyniant Gyffredin a'r Gronfa Codi'r Gwastad. Mae cynnydd ar brosiectau a gyllidir ar y cyd trwy'r ERDF yn cynnwys: -
 - Gwarchod ein Treftadaeth - Mae'r gwaith ar Ffynnon y Wrach, Tŵr Ellin a'r Wylfan uwchben Ynys Lawd wedi'i gwblhau yn awr. Mae'r tendr ar gyfer y strwythurau sy'n weddill wedi cau a phenodwyd contractwr i wneud y gwaith ar yr amddiffynfeydd rhyfel yn Nharearddur a Chofeb Skinner, Ynys Peibio a'r Fagnelfa ym Mhenrhos. Dylai'r gwaith fod wedi'i gwblhau erbyn diwedd mis Tachwedd 2023.
- **Cynllun Grant Hwb - Isadeiledd mewn Ysgolion** - Dyrannwyd sgriniau i ysgolion yn dilyn arfarnu canlyniadau'r arolwg o gyflwr ac mae'r rhan fwyaf wedi cael eu gosod gan isgontractwyr i'r cwmni ailwerthu a benodwyd i gynllun prynu ddeinamig HWB, neu gan weithwyr a drefnwyd gan yr ysgolion eu hunain.
- **Porth Twristiaeth** – Canolfan Ymwelwyr Parc Gwledig y Morglawdd: Mae'r gwaith wedi'i gwblhau yn awr, a disgwylir i'r ganolfan ymwelwyr agor erbyn diwedd mis Mai 2023. Mae nifer o fân broblemau angen eu datrys a bydd y gwaith hwnnw'n cael ei gwblhau yn ystod yr wythnosau nesaf.
- **Prosiect Cam 2 Penrhos** – Nod y cynllun hwn yw adeiladu saith uned fusnes newydd ar Stad Ddiwydiannol Penrhos. Cwblhawyd gwaith ar yr unedau a'r unig waith sy'n weddill yw gosod yr is-orsaf a chomisiynu'r unedau. Mae oedi allanol yn gysylltiedig â'r is-orsaf newydd wedi effeithio ar gomisiynu'r unedau hyn. Rhagwelir y bydd gwaith yn gysylltiedig â'r is-orsaf wedi'i gwblhau yn ystod chwarter 1 2023/24.
- **Prosiect Cam 3 Penrhos** – Sicrhawyd cyllid gwerth £3.1m o'r ERDF. Y bwriad yw adeiladu 6 uned fusnes ar y darn olaf o dir sydd ym mherchnogaeth y Cyngor. Mae'r gwaith o adeiladu'r chwe uned fusnes newydd wedi cychwyn ar y safle. Rhagwelir y bydd gwaith ar yr is-strwythur wedi'i gwblhau erbyn diwedd chwarter 4.
- **Prosiect Porth Llangefni** - Mae Safle Porth Llangefni (Parc Diwydiannol Tregarnedd) yn ardal o Llangefni lle bydd saith o blotiau'n cael eu datblygu yn y pen draw.
 - **Unedau Porth (ERDF)** – Mae'r holl unedau wedi cael eu gosod, ac mae tenantiaid wedi symud i mewn i bump ohonynt. Mae'r uned olaf yn destun cytundeb cyfreithiol, a rhagwelir y bydd wedi'i gwblhau yn ystod chwarter 1.
 - **Cyd-fenter Porth** – Nod y Cyd-fenter Porth yw cwblhau gwaith galluogi ar y plotiau sy'n weddill ar Barc Busnes Tregarnedd (Safle Porth). Cwblhawyd gwaith archeolegol ac ecolegol ac mae materion pellach wedi codi. Tri phlot fydd ar gael i'w gwerthu, yn hytrach na 6, oherwydd cyfyngiadau archeolegol. Mae'r holl waith galluogi wedi'i gwblhau erbyn hyn. Bydd gwaith marchnata'r plotiau sydd ar gael yn cychwyn yn ystod chwarter 1, ar y cyd â'r gwasanaethau eiddo.

- **Cynlluniau Draenio Caergybi ac Amlwch** – Mae'r astudiaethau hyn yn mynd rhagddynt ar hyn o bryd. Yng Nghaergybi, mae gwaith yn mynd rhagddo i fireinio'r rhestr helaeth o opsiynau. Yn Amlwch, mae'r rhestr o opsiynau'n cael ei hystyried. Roedd y ddwy astudiaeth yn parhau yn chwarter 4 a byddant yn parhau yn 2023/24.
- **Gwaith Grant ar Raddfa Fach** – Cwblhawyd y cynlluniau a oedd yn weddill a hawliwyd y cyllid grant diwygiedig yn llawn.
- **Achos Busnes Llawn Llanfairpwll, Porthaethwy a'r Fali** – Llanfairpwll – mae gwaith asesu contract caffael priodol ar gyfer y cynllun cymhleth hwn yn mynd rhagddo. Mae'r cynllun adeiladu yn y Fali wedi'i gwblhau. Porthaethwy – mae gwaith datblygu cynllun hybrid yn mynd rhagddo.
- **Mill Lane – Strwythur a Rheoli Llifogydd yn Naturiol** – Strwythur – mae gwaith yn mynd rhagddo i asesu system sensor ddiwygiedig. Rheoli Llifogydd yn Naturiol – Mae'r trafodaethau'n parhau gyda'r perchennog tir ar yr agwedd hon, er eu bod yn datblygu'n araf. Nid oedd yn addas ar gyfer y rhaglen carlam Rheoli Llifogydd yn Naturiol a gyflwynwyd gan Lywodraeth Cymru. Felly, ar ôl cwblhau'r dyluniad a'r gwaith datblygu, bydd yn cael ei ystyried ar gyfer ei gyflwyno o dan brif raglen Llywodraeth Cymru.
- **Rheoli Llifogydd yn Naturiol ar Gwrs Dŵr Cyffredin Dwyran** – Mae data telemetreg yn cael ei gasglu a'i ddadansoddi ar hyn o bryd. Bydd hyn yn parhau am sawl blwyddyn.
- **Galluogi** – Hawliwyd y grant yn llawn erbyn diwedd y flwyddyn.
- **Teithio Llesol** – Sicrhawyd grant gwerth £0.538m gan Lywodraeth Cymru (LIC) i hyrwyddo a chynyddu lefelau teithio llesol a gwella iechyd a llesiant, lleihau allyriadau carbon a gwella teithio llesol ar gyfer cyflogaeth, addysg a gwasanaethau allweddol, cyrchfannau a chludiant cyhoeddus. Mae £0.486m o'r cyllid ar gyfer gwaith craidd ar nifer o gynigion ar gyfer cynlluniau, a dyfarnwyd £0.052m ar gyfer cynlluniau yn Llanfairpwll a Phorthaethwy (gwelliannau i'r prif lwybrau). Hawliwyd y cyllid grant yn llawn ac mae cynnydd yn ystod chwarter 4 yn cynnwys:-
 - Ail-broffilio'r gyllideb a'r allbynnau - gwariwyd y gyllideb llawn a chwblhawyd yr holl allbynnau;
 - Cwblhawyd Gweithgareddau Datblygu Ymlaen Llaw ar nifer o gynlluniau, gan gynnwys: Lôn Graig - Lôn Refail Llanfairpwll, Benllech, Pont Marquis - Niwbwrch, Amlwch - Porth Amlwch, a Gorsaf Drenau Caergybi i Fae Trearddur ac, o ganlyniad, llwyddwyd i sicrhau cyllid ychwanegol ar gyfer 2023/24 er mwyn parhau â'r gwaith datblygu a / neu adeiladu.
 - Mewn perthynas â'r prif fid a ddyfarnwyd i Lanfairpwll a Phorthaethwy (gwella'r prif lwybrau), roedd hyn yn cynnwys cwblhau astudiaeth WelTAG Cam 3C yn Ffordd Pentraeth, Porthaethwy a'r A5025 i gysylltu â safle Parcio a Rhannu Llanfairpwll. Yn ogystal, cwblhawyd gwaith dylunio manwl i oresgyn methiant difrifol ar y rhwydwaith ar yr A5 / Ffordd Penmynydd a defnyddiwyd cyfran o'r gyllideb Gwaith Mân i gwblhau gwaith adeiladu ar y gyffordd benodol hon;
 - Cwblhawyd pecyn Gwaith Mân i oresgyn nifer o fethiannau difrifol yn Llangefni ac Amlwch;
 - Cwblhawyd gwaith asesu ar groesfan ffurfiol arfaethedig yn y Fali;
 - Cwblhawyd gweithgareddau monitro ac arfarnu, a oedd yn cynnwys: trefnu a chynnal ymgynghoriadau cyhoeddus, diweddarau gwefan y Cyngor a Map Data Cymru, cwblhau Astudiaeth Beiciau Trydan a gosod 2 offer parhaol cyfrif defnyddwyr.

- **Y Gronfa Ffyrdd Gwydn** - Llwyddodd y Cyngor i dderbyn cyllid o dan y grant hwn i gynnal astudiaeth Arweiniad ar Arfarnu Trafnidiaeth Cymru (WelTAG) Cam 3 i edrych ar ba fesurau gwytnwch fydd yn cael eu rhoi ar waith ar y B5109 i Fiwmares. Bu'n rhaid cau'r ffordd hon yn y gorffennol oherwydd tywydd drwg a bydd mwy o dywydd stormus yn gysylltiedig â newid hinsawdd yn sicr o waethygu'r sefyllfa. Yn ddiweddar, cynhaliwyd ymchwiliadau pellach fel rhan o'r astudiaeth hon a gwariwyd y cyllid yn llawn, yn unol â'r dyraniad grant. Bydd fersiwn derfynol yr Adroddiad Cam 3 yn cael ei gyhoeddi'n fuan, a bydd yn sylfaen ar gyfer unrhyw gais yn y dyfodol am gyllid grant WelTAG Cam 4.
- **Cronfa Trawsnewid i Gerbydau Allyriadau Isel lawn** – Dyfarnwyd £0.114m ym mis Rhagfyr 2022 i wneud gwaith galluogi a gweithgareddau datblygu prosiect i hwyluso manau gwefru cerbydau trydan ar yr Ynys, yn unol â Strategaeth Gwefru Cerbydau Trydan Llywodraeth Cymru. Mae Llywodraeth Cymru wedi cytuno ar estyniad amser tan ddiwedd Mehefin 2023 (yn seiliedig ar yr holl archebion a oedd wedi cael eu codi erbyn diwedd Mawrth 2023). Roedd cynnydd yn ystod chwarter 4 yn cynnwys: cwblhau Astudiaeth Dichonoldeb i ddatblygu hwb Cerbydau Trydan bychan yn Llangefni, cynnal arolygon, adolygu cynlluniau, diwygio dogfennau caffael ar gyfer prosesau tendro yn y dyfodol, archebu cyfarpar Cerbydau Trydan a chabinetau a wnaed o blastig a atgyfnerthwyd â gwydr (GPR) a sicrhau cysylltiadau DNO (Gweithredwr Rhwydwaith Ddosbarthu).
- **Cronfa Trafnidiaeth Leol – Gwelliannau Isadeiledd** – Dyfarnwyd £0.750m yn 2021/22 i hwyluso Gwelliannau Isadeiledd ar Ynys Môn i gefnogi gwaith darparu rhwydwaith bysiau (Metro Gogledd Cymru) ar ran Trafnidiaeth Cymru. Sicrhawyd estyniad amser a derbyniwyd caniatâd gan LIC i hawlio'r grant yn llawn. Mae'r holl waith adeiladu wedi'i gwblhau, yn ogystal â'r mwyafrif o'r gwaith gosod. Mae cytundeb wedi'i wneud â LIC i drosglwyddo'r swm bychan o gyllid sy'n weddill i 2023/24 ar gyfer y gwaith gosod (gan fod yr isadeiledd yn ymwneud â lleoliadau 2022/23), ac mae'r gwaith wedi'i raglennu i'w gwblhau erbyn diwedd Mehefin 2023, pan fydd y prosiect wedi'i gwblhau. Mae'r cyllid sy'n weddill fel rhan o'r prosiect hwn wedi'i drosglwyddo at ddibenion refeniw ar gyfer gwaith cynnal a chadw a gwasanaethu blynyddol parhaus.
- **Y Gronfa Drafnidiaeth Leol** – Dyfarnwyd £0.630m yn 2022/23 mewn perthynas â gwella isadeiledd bysiau sy'n ymwneud ag ailddatblygu safleoedd bysiau mewn safleoedd cyfnewid bysiau allweddol (h.y. cysgodfannau bysiau newydd / cyflwyno gwelliannau ar dir cyhoeddus ac ati). Mae llythyr cynnig diwygiedig wedi dod i law a'i dderbyn am £0.493m i wireddu'r gweithgareddau uchod ar 4 safle (yn hytrach na 6). Cytunwyd hefyd ar estyniad amser tan ddiwedd Mehefin 2023 (yn seiliedig ar archebion a oedd wedi cael eu codi erbyn diwedd Mawrth 2023). Mae gwaith adeiladu'n datblygu'n dda yn ystod chwarter 4, a rhagwelir y bydd yr holl waith a gynlluniwyd wedi'i gwblhau yn unol â'r amserlenni diwygiedig, ac amcangyfrifir y bydd y cyllid wedi'i wario'n llawn ar sail rhagolygon presennol (1 safle wedi'i gwblhau, gwaith yn parhau ar 2 safle a 1 safle wedi'i raglennu ar gyfer chwarter 1 2023/24).
- **Grantiau Gwres Carbon Isel** – Dyfarnwyd cyllid i'r Cyngor gan Lywodraeth Cymru mewn perthynas â grantiau Carbon Isel Sector Cyhoeddus (ar gyfer Ysgol Gynradd Moelfre (£0.091m) a Swyddfeydd y Cyngor (£1.033m)) er mwyn cynorthwyo i gyflenwi a gosod pypiau gwres. Gwariwyd 90% o'r ddau ddyfarniad grant erbyn diwedd 2021/22, a chytunodd LIC i drosglwyddo gweddill y grant i flwyddyn ariannol 2022/23 er mwyn cwblhau'r gwaith yn ystod chwarter 2 2022/23. Mae'r gwaith wedi'i gwblhau yn Ysgol Gynradd Moelfre. Derbyniwyd caniatâd cynllunio i barhau â'r gwaith yn Swyddfeydd y Cyngor. Er bod yr amserlen wreiddiol yn tybio y byddai'r gwaith yn Swyddfeydd y Cyngor wedi cael ei gwblhau erbyn chwarter 2, cafwyd oedi sylweddol gyda'r gwaith ar ôl derbyn caniatâd cynllunio oherwydd bod prif gontractwr peirianeg wedi mynd i'r wal. Datblygodd y gwaith yn dda ar y safle a derbyniwyd caniatâd gan LIC i drosglwyddo unrhyw gyllid dros ben er mwyn cwblhau'r gwaith yn ystod chwarter 1 2023/24.

- **Cae 3G Amlwch** – Sicrhawyd cyllid grant gwerth £0.075m tuag at ddarparu cae 3G yn Amlwch, ac mae gweddill y gyllideb yn cael ei gyllido o'r gronfa wrth gefn gyfalaf ar gyfer gwelliannau hamdden. Mae'r prosiect wedi'i gwblhau yn awr.
- **Porth Arfordirol Môn** – Roedd pris y tendr yn uwch na'r cyllid gwreiddiol ac, oherwydd hynny, cymeradwywyd symud £50k o gyllideb gyfalaf y Cyngor Sir ar gyfer gwella toiledau i gwrdd â'r costau ychwanegol. Gwariwyd y gyllideb yn llawn yn 2022/23, yn unol ag amodau'r grant. Mae'r cyfleusterau toiled yn y pedwar lleoliad ar agor i'r cyhoedd.
 - Bae Trearddur – Roedd y toiledau ar agor i'r cyhoedd ar 27/03/23. Mae angen cwblhau rhywfaint o waith ar fân ddiffygion, ond mae'r toiledau'n gweithio.
 - Porthdafarch – Roedd y toiledau ar agor i'r cyhoedd ar 27/03/23. Mae angen cwblhau rhywfaint o waith ar fân ddiffygion, ond mae'r toiledau'n gweithio.
 - Porth Swtan – Roedd y toiledau ar agor i'r cyhoedd ar 01/04/23. Mae angen cwblhau rhywfaint o waith ar fân ddiffygion, ond mae'r toiledau'n gweithio.
 - Benllech - Roedd y toiledau ar agor i'r cyhoedd ar 25/03/23. Mae angen cwblhau rhywfaint o waith ar fân ddiffygion, ond mae'r toiledau'n gweithio.
- **Grant Ysgolion Bro** – Dyfarnwyd grant o £0.476m gan Lywodraeth Cymru i gefnogi prosiectau ymarferol ar raddfa fach a chanolig i agor ysgolion tu allan i oriau traddodiadol, yn benodol i addasu ysgolion yn ddiogel a'u hagor tu allan i oriau traddodiadol, i alluogi'r gymuned i ddefnyddio'r cyfleusterau cyfredol. Ychydig iawn o wariant a gafwyd yn 2022/23 ac, oherwydd amseriad y cyllid, roedd disgwyl i'r cynllun danwario, fel y nodwyd yn yr adroddiadau monitro blaenorol. Cafodd y cytundeb blaenorol gyda LIC i drosglwyddo unrhyw gyllid a oedd yn weddill i'r flwyddyn ariannol nesaf ei newid a derbyniwyd caniatâd i ddefnyddio'r cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn ystod 2022/23, yn hytrach na defnyddio cyllid o adnoddau'r Awdurdod. Bydd y cyllid a arbedwyd gan yr Awdurdod trwy ddefnyddio'r grant hwn yn cael ei ddefnyddio yn awr i gyllido prosiectau Ysgolion Bro yn 2023/24.
- **Grant Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY)** – Ddyfarnwyd cyllid grant gwerth £0.476m gan LIC i gefnogi dysgwyr sydd ag ADY. Nod y grant yw gwneud y mwyaf o amgylcheddau dysgu o dan 16 oed ar gyfer disgyblion sydd ag ADY a gwella hygyrchedd er mwyn hyrwyddo arferion cynhwysol, cefnogi dysgu a llesiant disgyblion. Bydd hyn yn cynorthwyo i roi Deddf ADY a'r Tribiwnlys Addysg Cymru 2018 a'r Cwricwlwm i Gymru ar waith. Ychydig iawn o wariant a gafwyd yn 2022/23 ac, oherwydd amseriad y cyllid, roedd disgwyl i'r cynllun danwario, fel y nodwyd yn yr adroddiadau monitro blaenorol. Yn dilyn hynny, newidiwyd y cytundeb blaenorol gyda LIC i drosglwyddo unrhyw gyllid oedd yn weddill i'r flwyddyn ariannol nesaf a derbyniwyd caniatâd i ddefnyddio'r cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn 2022/23, yn hytrach na defnyddio cyllid o adnoddau'r Awdurdod. Bydd y cyllid a arbedwyd gan yr Awdurdod trwy ddefnyddio'r grant hwn yn cael ei ddefnyddio'n awr i gyllido prosiectau ADY yn 2023/24.
- **Codi'r Gwastad** – Cymeradwywyd y bid 'Caergybi – trawsnewidiad wedi'i yrru gan ddiwylliant a threftadaeth' ym mis Ionawr 2023, a bydd yn darparu cyllid cyfalaf gwerth £17.47m hyd at fis Mawrth 2025. Mae'r rhaglen yn cynnwys nifer o wahanol brosiectau a fydd buddsoddi yng Nghanolfan Ucheldre, Eglwys Cybi Sant a'r cyffiniau, Canolfan yr Empire ac adeiladau gwag allweddol yng nghanol y dref. Bydd hefyd yn gwella ardaloedd cyhoeddus ac yn darparu gwell cyfleusterau i ymwelwyr. Er mai'r Awdurdod yw'r Corff Arweiniol ar gyfer y cyllid, mae'r rhaglen yn dibynnu ar Cymunedau'n Gyntaf Môn, Canolfan Ucheldre, Cyngor Tref Caergybi ac Esgobaeth Bangor fel partneriaid cyflawni. Sefydlwyd cytundebau cyllido gyda'r holl bartneriaid cyflawni ac mae'r gwaith cyflawni'n mynd rhagddo ar hyn o bryd. Mae'n rhaid gwario'r holl gyllid erbyn mis Mawrth 2025 a bydd hynny'n heriol. Mae'r adran Datblygu Economaidd wedi penodi Rheolwr Rhaglen a Swyddog Prosiect i oruchwylio'r rhaglen gyflawni. Mae disgwyl y taliad cyntaf, gwerth £2.9m, gan yr Adran Codi'r Gwastad, Tai a Chymunedau yn ystod chwarter 1 2023/24.

- **Strydoedd Saffach** – nod y cyllid a ddarparwyd gan y Swyddfa Gartref trwy Gomisiynydd Heddlu a Throsedd Gogledd Cymru yw gostwng troseddau cymdogaeth ac ymddygiad gwrthgymdeithasol yng Nghaergybi. Darparwyd cyllid i'r gwasanaeth Prifffyrdd er mwyn gwella goleuadau stryd, darparu camerâu cylch cyfyng ychwanegol ar gyfer Cyngor Tref Caergybi a gwella'r Bont Geltaidd. Gwariwyd £0.293m yn ystod chwarter 4. Bydd y cyllid yn parhau tan fis Medi 2023 a bydd gwaith ychwanegol yn cael ei wneud i wella goleuadau stryd yn ystod chwarter 1 a 2 2023/24.
- Dyfarnwyd cyllid gofal cymdeithasol gan y Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol o nifer o ffrydiau cyllido gwahanol, fel a ganlyn:-
 - **Y Gronfa Gofal Integredig** – Hawliwyd £0.852m drwy'r Gronfa Gofal Integredig yn y flwyddyn flaenorol a thrwy cyllid a ddadleolwyd, er mwyn caniatáu i brosiectau lithro i'w cwblhau yn 2022/23. Mae'r cyllid sy'n cael ei reoli fel rhan o'r rhaglen yn cynnwys y 4 prosiect canlynol:-
 - Cartrefi Clyd arbenigol – Bydd y cyllid yn cael ei ddefnyddio i fuddsoddi yn ein cartrefi preswyl ar gyfer plant ac allgymorth mewn ysgolion i gefnogi llesiant a thechnoleg;
 - Gofal Ychwanegol yn ne'r Ynys – Bydd y cyllid hwn yn cyllido costau cychwynnol yn gysylltiedig â pharatoi'r safle, costau pensaer a chostau cynllunio;
 - Buddsoddiad Cyfeillgar i'r Anabl – Defnyddiwyd y cyllid yn 2022/23 i gwblhau buddsoddiadau Cyfeillgar i'r Anabl yng nghanolfannau hamdden Plas Arthur a Chaergybi;
 - Anableddau Dysgu: Galluogi Mynediad – Bydd y prosiect hwn yn cyllido buddsoddiad mewn byw â chymorth a chyfleoedd cymunedol ar gyfer unigolion sydd ag anableddau dysgu.

Bydd rhai o'r prosiectau'n parhau yn 2023/24, a chytunwyd gyda'r tîm rhanbarthol y gellir trosglwyddo'r cyllid i 2023/24 er mwyn cwblhau'r gwaith.

- **Prosiectau Cyfalaf Dewisol** – Mae cyllid cyfalaf gwerth £0.147m wedi cael ei sicrhau drwy brosiectau cyfalaf dewisol a bydd yn cael ei ddefnyddio i gefnogi'r ddau brosiect canlynol:-
 - Cartrefi Clyd – Defnyddiwyd y cyllid i gefnogi costau adeiladu i adnewyddu canolfan seibiant dydd i blant;
 - Byw â Chymorth ar gyfer unigolion ag Anableddau Dysgu – Gwariwyd yr holl gyllid ar dechnolegau uwch i hyrwyddo cynhwysiant a datblygu sgiliau.
- **Y Gronfa Gymunedol Integreiddio ac Ail-gydbwyso** – Dyfarnwyd £0.244m o gyllid gyfalaf drwy'r Gronfa Gymunedol Integreiddio ac Ail-gydbwyso i gyllido:-
 - HWB Llesiant Amlwch – Bydd y cyllid yn cael ei ddefnyddio i gefnogi hygyrchedd ar gyfer unigolion sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau. Bydd rhywfaint o'r cyllid hefyd yn cael ei fuddsoddi mewn ardal lesiant a gweithfan i staff yr awdurdod lleol a'r trydydd sector er mwyn cynnal cyfarfodydd neu ddigwyddiadau gydag unigolion, teuluoedd a gofalwyr. Bydd y prosiect wedi'i gwblhau erbyn diwedd Mehefin 2023.
 - Cartrefi Gofal Dementia Gyfeillgar – Bydd y cyllid yn cael ei ddefnyddio i greu trydedd uned ddiogel yng nghartref gofal Garreglwyd i gefnogi cynnydd mewn cymorth dementia arbenigol yn lleol. Bydd y prosiect yn cychwyn ym mis Mehefin a'r gobaith yw y bydd wedi'i gwblhau erbyn diwedd yr haf.

- **Y Gronfa Tai â Gofal (CTG)** – Dyfarnwyd cyllid gwerth £1.1m o'r CTG ar gyfer 2022/23 a 2023/24 i gefnogi'r prosiect Cartrefi Clyd ac ariannu'r gwaith o adnewyddu dau gartref a buddsoddi o bosib, mewn uned seibiant dros nos ar un safle. Hawliwyd £0.445m yn 2022/23, a bydd y swm sy'n weddill, sef £0.655m, yn cael ei hawlio yn 2023/24. Mae un eiddo wedi cael ei adnewyddu'n llawn ac mae gwaith yn mynd rhagddo ar yr ail eiddo, gyda'r nod o gwblhau'r gwaith erbyn diwedd Awst 2023.
- **Grant Cynnal a Chadw Ysgolion Ychwanegol a Grant Prydau Ysgol am Ddim** – Yn 2022/23, dyfarnwyd cyllid grant ychwanegol gwerth £1.189m a £0.832m i'r Awdurdod, yn y drefn honno, i gyllido gwaith cynnal a chadw mewn ysgolion. Defnyddiwyd y cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn 2022/23, yn hytrach na defnyddio cyllid o adnoddau'r Awdurdod. Bydd y cyllid a arbedwyd gan yr Awdurdod trwy ddefnyddio'r grant hwn yn cael ei ddefnyddio'n awr i gyllido gwaith cynnal a chadw cyfalaf mewn ysgolion yn 2023/24.

3.2 Derbyniadau Cyfalaf

3.2.1 Dyma'r Derbyniadau Cyfalaf ar gyfer y flwyddyn ariannol 2022/23:-

	Cyllideb 2022/23 £'000	Derbyniwyd hyd at 31-Mawrth-2023 £'000	Amrywiant (O dan) / Uwchben y Gyllideb £'000
Cronfa'r Cyngor:			
Mân-ddaliadau	0	0	0
Cyffredinol	0	228	228
Diwydiannol	0	0	0
Ysgolion	672	146	(526)
Total	672	374	(298)

3.2.2 Y Derbyniadau Cyfalaf Defnyddiadwy ar gyfer 2022/23 oedd £0.374m, yn erbyn cyllideb o £0.672m, ac mae hyn yn is na'r gyllideb. Y rheswm pennaf am y gwahaniaeth yw na chafodd asedau, gwerth £0.568m, a gynhwyswyd yn y ffigwr yn y gyllideb eu gwerthu yn ystod y flwyddyn. Nid oes bwriad i werthu un ohonynt yn 2023/24 yn awr, a rhagwelir y bydd yr asedau eraill yn cael eu gwerthu yn 2023/24. Mae hyn yn cael ei wrthbwysu gan dderbyniadau cyfalaf a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn nad oeddent wedi'u cynnwys yn y gyllideb (£0.228m), yn ogystal â derbyn pris uwch am yr asedau a werthwyd na'r amcangyfrif yn y gyllideb (£0.042m).

Fel y gwelir yn Atodiad B, bydd rhai cynlluniau cyfalaf yn cael eu cwblhau yn ystod y flwyddyn ariannol nesaf, ac mae'r cyllid ar gyfer y cynlluniau hyn hefyd yn cael ei ddwyn ymlaen i 2023/24, a bydd y llithriad mewn Derbyniadau Cyfalaf yn rhannol gyllido llithriad yn y rhaglen gyfalaf. Bydd unrhyw dderbyniadau cyfalaf sy'n weddill, ar ôl cyllido unrhyw orwariant a gwaith pellach, yn cael eu trosglwyddo i Dderbyniadau Cyfalaf y Gronfa Gyffredinol. Fodd bynnag, ni fydd y cyfan o'r ffigwr hwn ar gael i gyllido rhaglen gyfalaf y gronfa gyffredinol gan y bydd cyllid yn cael ei glustnodi i gyllido'r Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy fel rhan o gyllid cyfatebol Cyngor Sir Ynys Môn, yn ogystal â chronfa wrth gefn glustnodedig Hamdden i gyllido gwelliannau ym maes hamdden.

4. BLYNYDDOEDD Y DYFODOL

4.1 Cafodd Adroddiad y Gyllideb Gyfalaf ar gyfer 2023/24 ei ystyried a'i gymeradwyo gan y Cyngor llawn ar 9 Mawrth 2023. Cyfanswm y rhaglen gyfalaf ar gyfer 2023/24 (yn cynnwys y rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy a'r Cyfrif Refeniw Tai) yw £37.962m. Gellir rhannu hyn yn ôl:-

- **Cronfa Gyffredinol**

- Ymrwymiau 2022/23 wedi eu dwyn ymlaen - £12.373m
- Adnewyddu / Amnewid Asedau Presennol - £5.682m
- Prosiectau Cyfalaf Newydd 2022/23 - £0.386m
- Cymunedau Dysgu Cynaliadwy - £5.964m

- **Cyfrif Refeniw Tai (CRT)**

- Dyraniad ar gyfer cynlluniau 2023/24 - £13.557m

Y cyllid arfaethedig oedd £22.367m (59%) o ffynonellau cyllido allanol (Grantiau Cyfalaf), a £15.595m (41%) o ffynonellau mewnol. Mae hyn yn cynnwys £3.077m o fenthycâ â chefnogaeth, £2.797m o fenthycâ digefnogaeth, gyda'r £9.721m sy'n weddill yn cael ei gyllido o gronfeydd wrth gefn a derbyniadau'r Cyngor.

Serch hynny, cymeradwywyd £1.701m fel rhan o raglen gyfalaf 2023/24 i gyllido cynlluniau cyfalaf o'r Grant Cyfalaf Cyffredinol ychwanegol a ddygwyd ymlaen o 2021/22. Ar ddiwedd 2022/23, penderfynwyd y dylid defnyddio'r cyllid hwn yn 2022/23, yn unol ag amodau'r grant, ac, felly bydd y cyllid a arbedwyd gan yr Awdurdod trwy ddefnyddio'r grant hwn yn 2022/23 yn cael ei ddefnyddio'n awr i gyllido rhaglen gyfalaf 2023/24. Roedd £0.500m wedi cael ei glustnodi hefyd i gyllido cynlluniau cyfalaf gyda derbyniadau cyfalaf. Wrth gyllido rhaglen 2022/23, penderfynwyd cadw'r derbyniadau cyfalaf a defnyddio dyraniad grant cyfalaf cyffredinol 2023/24 yn llawn yn 2023/24.

Y cynnig yn awr yw bod rhaglen gyfalaf 2023/24 yn cael ei gyllido fel a ganlyn - £21.166m (56%) o ffynonellau cyllido allanol (Grantiau Cyfalaf), a £16.796m (44%) o ffynonellau mewnol. Mae hyn yn cynnwys £3.668m o fenthycâ â chefnogaeth, £2.797m o fenthycâ digefnogaeth, gyda'r gweddill, £9.221m, yn cael ei gyllido o gronfeydd wrth gefn y Cyngor.

4.3 Fel y gwelir yn Atodiad B, y cynnig yw bod £13.477m yn cael ei ddwyn ymlaen i 2023/24 fel llithriad ar gyfer cynlluniau cyfalaf nad oeddent wedi cael eu cwblhau erbyn diwedd Mawrth 2023. Mae'r llithriad yn gysylltiedig â £9.127m o'r Gronfa Gyffredinol a £4.350m o'r CRT. Bydd y cyllid ar gyfer y cynlluniau sy'n llithro hefyd yn llithro i 2023/24, ac mae hyn yn cynnwys £0.443m o Dderbyniadau Cyfalaf, £2.909m o Grantiau Cyfalaf, £3.294m o Fenthycâ â Chefnogaeth, £0.038m o Fenthycâ Digefnogaeth, £2.780m o Gronfeydd Wrth Gefn, £3.936m o gyfraniadau refeniw a £0.077m mewn perthynas â benthyciad. Mae digon o danwariant yn erbyn y ffrydiau cyllido hyn y gellir ei ddwyn ymlaen i 2023/24.

4.4 Os bydd y llithriad yn Atodiad B yn yr adroddiad hwn yn cael ei gymeradwyo gan y Pwyllgor hwn, cyfanswm y Rhaglen Gyfalaf ar gyfer 2023/24 fydd £51.439m a bydd £33.532m o'r ffigur hwnnw yn ymwneud â'r Gronfa Gyffredinol a £17.907m yn ymwneud â'r CRT. Efallai y bydd cynlluniau ychwanegol yn cael eu hychwanegu i'r Rhaglen Gyfalaf yn ystod 2023/24 os daw cyllid grant ychwanegol ar gael.

5. EFFAITH AR Y STRATEGAETH RHEOLI TRYSORLYS

5.1 Y Gofyniad Cyllid Cyfalaf ar 31 Mawrth 2023 yw £144.109m, sef yr angen sylfaenol i'r Awdurdod fenthycâ er mwyn cyllido ei Raglen Gyfalaf. Ar hyn o bryd, cyfanswm y benthyciadau allanol yw £123.800m.

Mae'r Awdurdod o fewn ei derfynau benthycâ awdurdodedig, yn unol â'r Datganiad ar y Strategaeth Rheoli Trysorlys 2022/23 (Atodiad 11 o'r datganiad hwnnw). Cyflwynir adolygiad llawn ar Reoli Trysorlys i'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Pwyllgor Gwaith maes o law.

6. CASGLIAD

- 6.1** Er bod y tanwariant yn sylweddol (25% o'r cyllid sydd ar gael), nid yw'r lefel yn annisgwyl wrth ddelio gyda nifer o brosiectau mawr cymhleth lle mae'n rhaid sicrhau cymeradwyaeth wleidyddol, dilyn rheoliadau caffael, derbyn cymeradwyaeth gan Lywodraeth Cymru neu gyrrff cyllido eraill, a gallai problemau annisgwyl godi ar ôl i waith gychwyn ar y safle hefyd. Mae'r rhan fwyaf o'r tanwariant yn gysylltiedig â phrosiectau mawr, lle nad yw amseriad y gwaith wedi dilyn yr amserlen a gynlluniwyd (Rhaglen Cymunedau Dysgu Cynaliadwy, safle Sipsiwn a Theithwyr, prosiectau Isadeiledd a chynlluniau llifogydd, yn ogystal â gwariant y CRT). Mae oedi annisgwyl yn arferol gyda phrosiectau cyfalaf mawr ac nid yw'n anghyffredin gweld gwariant ar y math yma o brosiectau'n llithro. Ym mhob achos, mae'r cyllid ar gyfer y prosiectau hyn wedi cael ei sicrhau a bydd yn cael ei ddwyn ymlaen i 2023/24, ac ni fydd y Cyngor yn colli unrhyw adnoddau.
- 6.2** Mae'r adroddiad yn amlygu pwysigrwydd cyllid grant i raglen gyfalaf y Cyngor, gyda 40% o'r gyllideb a 56% o'r gwariant gwirioneddol yn cael ei gyllido gan grantiau cyfalaf. Er derbynir rhai grantiau gan y Cyngor fel rhan o ddyraniad Cymru gyfan, dyfernir nifer o grantiau ond ar ôl proses gystadleuol, lle mae staff y Cyngor wedi gorfod bidio am y grantiau. Heb lwyddiant yn y prosesau bidio, byddai rhaglen gyfalaf y Cyngor yn sylweddol llai.

ATODIAD B

Crynodeb o Wariant Cyfalaf yn erbyn y Gyllideb Gyfalaf a'r lllithriad i 2023/24

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyfanswm (Tan) / Gorwariant (£)	y Gyllideb Flynyddol sydd wedi ei gwario %	Amrywiad %	Tanwariant i'w gario ymlaen i 2023/24 (£)	Sylwadau
Cronfa Gyffredinol Tai							
Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl	845,226	379,278	(465,948)	45	55	465,948	Angen llithriad i sicrhau cyllid digonol i gyllido cynlliniau sylweddol Grantiau Cyfleusterau i'r Anabl. Cyllidir y llithriant gan lithriad Grant Cyfalaf Cyffredinol a benthycu â chefnogaeth.
Grant Galluogi	139,786	147,533	7,747	106	(6)	0	Dyfarniad grant am 2022/23 yn unig – dim llithriad.
Safle Preswyl ar gyfer Sipsiwn a Theithwyr	490,841	0	(490,841)	0	100	490,841	Cyllidir y llithriad gan fenthycu â chefnogaeth.
Cynllun Prynu Gorfodol	172,901	172,901	0	100	0	0	
Tai fforddiadwy	30,650	0	(30,650)	0	100	30,650	Cyllidir y llithriad gan dderbyniadau cyfalaf.
Cyfanswm	1,679,404	699,711	(979,693)	42	58	987,439	
CRT Tai							
Contract Gwres Canolog	800,000	805,927	5,927	101	(1)	0	
Cerbydau'r Uned Cynnal a Chadw Tai	27,383	27,383	(0)	100	0	0	
Contract Gwaith Cynnal a Chadw a Gynlluniwyd	3,955,000	2,189,869	(1,765,131)	55	45	1,765,131	
Gwella Perfformiad Ynni	1,000,000	98,682	(901,318)	10	90	901,318	
Gwaith Amgylcheddol	870,667	245,920	(624,747)	28	72	624,747	
Prynu Eiddo Presennol a datblygu eiddo newydd	5,479,000	6,099,484	620,484	111	(11)	0	Ag eithrio'r gorwariant ar Gaffael a Datblygu eiddo, gofynnir am lithriant o £4.35m yn unol â'r amcangyfrifon blaenorol o danwariant. Cyllidir y llithriad gan grant a chyfraniad referniw.
Addasiadau Sector Cyhoeddus	400,000	343,600	(56,400)	86	14	56,400	
Risg Tân	600,000	260,230	(339,770)	43	57	339,770	
Tir Halogedig	1,950	975	(975)	50	50	0	
SATC	1,900,000	1,107,530	(792,470)	58	42	662,633	
Cyfanswm	15,034,000	11,179,599	(3,854,401)	74	26	4,350,000	

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyfanswm (Tan) / Gorwariant (£)	y Gyllideb Flynyddol sydd wedi ei gwario %	Amrywiad %	Tanwariant i'w gario ymlaen i 2023/24 (£)	Sylwadau
Dysgu Gydol Oes							
Mynediad i'r Anabl mewn Adeiladau Addysgol	144,512	0	(144,512)	0	100	144,512	Er bod buddsoddiad sylweddol wedi'i wneud, gall fod angen rhagor o waith yn y dyfodol i fynd ar afael â gofynion unigolion ni wyddom amdanant eto, felly, mae angen llithro'r tanwariant i 2023/24. Cyllidir y llithriad gan fenthycia â chefnogaeth.
Adnewyddu Adeiladau Addysg	4,036,042	2,849,834	(1,186,208)	71	29	1,186,208	Yn rhan olaf 2022/23, dyfarnwyd cyllid grant ychwanegol o £1.189m i'r Awdurdod ar gyfer gwaith cynnal a chadw cyfalaf ysgolion. Defnyddiwyd y cyllid grant i gyllido gwariant cyfalaf ar adeiladau addysg yn 2022/23, yn hytrach na defnyddio adnoddau'r Awdurdod. Defnyddir y cyllid arbedwyd gan yr Awdurdod drwy ddefnyddio'r grant yma, i gyllido gwaith cyfalaf ysgolion yn 2023/24. Cyllidir y llithriad gan fenthycia â chefnogaeth.
Diogelwch Ysgolion	136,792	29,144	(107,648)	21	79	107,648	Cyllid i gynnal adolygiad o asesiadau risg safle ysgolion – rhagwelir bydd yn cael ei gynnal yn 2023/24. Cyllidir y llithriad gan fenthycia â chefnogaeth.
Canolfan Addysg y Bont - To	1,708,684	1,708,683	(1)	100	0	0	
Canolfan Addysg y Bont - Dosbarth	90,000	90,000	0	100	0	0	
Ailwynebu Ardal Chwarae	18,756	18,060	(696)	96	4	0	
Grant Cyfalaf Dechra'n Deg	50,000	38,986	(11,014)	78	22	0	
Grant Prydau Ysgol am Ddim	818,609	218,404	(600,205)	27	73	600,205	Yn rhan olaf 2022/23, dyfarnwyd cyllid grant ychwanegol o £0.832m i ysgolion ar gyfer darpariaethau rollo allan prydau ysgol am ddim. Defnyddiwyd y cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn 2022/23, yn hytrach na defnyddio adnoddau'r Awdurdod. Defnyddir y cyllid arbedwyd gan yr Awdurdod drwy ddefnyddio'r grant yma, i gyllido gwaith darparu prydau ysgol am ddim yn 2023/24. Cyllidir y llithriad gan gronfeydd wrth gefn.
Canopïau Allanol	371,000	348,580	(22,420)	94	6	22,420	Gwaith sy'n weddill i'w gwblhau. Cyllidir y llithriad gan gronfeydd wrth gefn.
Grant Ysgolion Bro	450,993	0	(450,993)	0	100	450,993	Yn 2022/23, dyfarnwyd cyllid grant o £0.476m i'r Awdurdod er mwyn cefnogi prosiectau bach a chanolig i agor ysgolion y tu allan i oriau traddodiadol. Yn bennaf, i addasu'n ddiogel ac agor ysgolion yn effeithlon y tu allan i oriau traddodiadol, er mwyn galluogi defnydd cymunedol o gyfleusterau cyfredol. Dim ond ychydig o wariant fu yn 2022/23 ac, oherwydd amseru'r cyllido, disgwyliwyd i'r cynllun danwario, yn unol â'r adroddiadau monitor blaenorol. Defnyddiwyd y cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn 2022/23, yn hytrach na defnyddio adnoddau'r Awdurdod. Defnyddir y cyllid arbedwyd gan yr Awdurdod drwy ddefnyddio'r grant yma, i gyllido prosiectau Ysgolion Bro yn 2023/24. Cyllidir y llithriad gan gronfeydd wrth gefn.
Grant Anghenion Dysgu Ychwanegol	475,530	39,853	(435,677)	8	92	435,677	Yn 2022/23, dyfarnwyd cyllid grant o £0.476m i'r Awdurdod er mwyn cefnogi dysgwyr gydag Anghenion Dysgu Ychwanegol. Dim ond ychydig o wariant fu yn 2022/23 ac, oherwydd amseru'r cyllido, disgwyliwyd i'r cynllun danwario, yn unol â'r adroddiadau monitor blaenorol. Defnyddiwyd y cyllid grant i gyllido cynlluniau cyfalaf y penderfynwyd arnynt yn lleol yn 2022/23, yn hytrach na defnyddio adnoddau'r Awdurdod. Defnyddir y cyllid arbedwyd gan yr Awdurdod drwy ddefnyddio'r grant yma, i gyllido prosiectau Anghenion Dysgu Ychwanegol yn 2023/24. Cyllidir y llithriad gan gronfeydd wrth gefn.
Grant Cynyddu Capasiti ar gyfer Gofal Plant (costau rheoli prosiect a cynllun grant)	320,000	297,843	(22,158)	93	7	22,158	Cynllun yn parhau. Cyllidir y llithriad gan grant.
Grant Cynyddu Capasiti ar gyfer Gofal Plant (costau rheoli prosiect a cynllun grant)	105,000	77,677	(27,323)	74	26	27,323	Cynllun yn parhau. Cyllidir y llithriad gan grant.
Uned Gofal Plant – Llanfawr	784,350	765,337	(19,013)	98	2	0	Dyfarnwyd grant am 2022/23 yn unig – dim llithriad.
Cwblhau Rhaglen Band A	4,973,892	5,290,157	316,265	106	(6)	0	
Cychwyn Rhaglen Band B	2,218,342	1,027,168	(1,191,174)	46	54	0	Yn dilyn ail broffilio'r cynllun a dyraniad Newydd, nid oes angen llithriad. Bydd y dyraniad Newydd yn unol â'r Matrics diwygiedig dderbyniwyd.
Cyfanswm	16,702,501	12,799,725	(3,902,776)	77	23	2,997,143	

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyfanswm (Tan) / Gorwariant (£)	y Gyllideb Flynyddol sydd wedi ei gwario %	Amrywiad %	Tanwariant i'w gario ymlaen i 2023/24 (£)	Sylwadau
Economaidd ac Adfywio							
Gwelliannau Hamdden	62,088	0	(62,088)	0	100	62,088	Cynlluniau ar gyfer y gyllideb ar gyfer y flwyddyn ariannol nesa, felly, bydd angen llithro gweddill y gyllideb – i'w gyllido gan gronfeydd wrth gefn.
Ystafell Ffitrwydd Amlwch	13,845	12,377	(1,468)	89	11	1,468	Cynlluniau ar gyfer y gyllideb ar gyfer y flwyddyn ariannol nesa, felly, bydd angen llithro gweddill y gyllideb – i'w gyllido gan gronfeydd wrth gefn.
Ystafell Ffitrwydd David Hughes	120,830	120,830	0	100	0	0	
Cae Chwarare 3G Amlwch	141,404	141,404	0	100	0	0	
Lloriau Amlwch	135,000	61,295	(73,705)	45	55	73,705	Cynllun yn parhau – cyllidir gan grant a chronfeydd wrth gefn.
Porth Twristiaeth	50,000	31,934	(18,066)	64	36	50,000	Cyllid cyfatebol i lithro ac heb ei ddefnyddio eto – cyllidir gan fenthyca â chefnogaeth.
Parc y Morglawdd	525,000	428,873	(96,127)	82	18	0	
Penrhos - Cam 2	2,556,838	2,611,845	55,007	102	(2)	0	
Penrhos - Cam 3	325,000	678,843	353,843	209	(109)	0	Yn dilyn ail broffilio'r cynllun a dyraniad newydd, nid oes angen llithriad.
Datblygu Economaidd a Lles Amgylcheddol	45,888	0	(45,888)	0	100	45,888	Cais am lithriad er mwyn defnyddio'r cyllid yn y dyfodol – cyllidir gan fenthyca â chefnogaeth.
Llithfra Porth y Wrach - Camerau Gorfodi	30,000	0	(30,000)	0	100	30,000	Cais am lithriad er mwyn defnyddio'r cyllid yn y dyfodol – cyllidir gan fenthyca â chefnogaeth.
Canolfan Gymuned Newry	200,000	147,711	(52,289)	74	26	52,289	Cais am lithriad er mwyn defnyddio'r cyllid yn y dyfodol – i'w gyllido gan gronfeydd wrth gefn.
Unedau Porth (ERDF)	1,067,908	949,035	(118,873)	89	11	0	Yn dilyn ail broffilio'r cynllun a dyraniad newydd, nid oes angen llithriad.
Cyd-fenter Safle Porth	261,069	239,555	(21,514)	92	8	0	Yn dilyn ail broffilio'r cynllun a dyraniad newydd, nid oes angen llithriad.
Isadeiledd Morwrol	200,000	22,486	(177,514)	11	89	177,514	Cais am lithriad er mwyn defnyddio'r cyllid yn y dyfodol – i'w gyllido gan gronfeydd wrth gefn.
Isadeiledd Ymwelwyr	200,000	1,070	(198,930)	1	99	198,930	Cais am lithriad er mwyn defnyddio'r cyllid yn y dyfodol – i'w gyllido gan gronfeydd wrth gefn.
Melin Llynon	203,000	132,603	(70,397)	65	35	70,397	Cais am lithriad er mwyn defnyddio'r cyllid yn y dyfodol – cyllidir gan fenthyca digefnogaeth a chronfeydd wrth gefn.
Grant Covid Trawsnewid Trefi	10,064	0	(10,064)	0	100	10,064	
Porth Arfordirol Môn	366,561	366,561	0	100	0	0	Dyfarniad grant am 2022/23 yn unig – dim llithriad.
Cronfa Codi'r Gwastad	128,692	128,692	0	100	0	0	Dyfarniad grant am 2022/23 yn unig – dim llithriad.
Awdurdod Dadgomisiynu Niwclear Môn - Cyfalaf	63,712	63,712	0	100	0	0	
Grant Porth Amlwch	3,836	7,850	4,014	205	(105)	0	
Partneriaeth Tirwedd Caergybi	100,000	217,399	117,399	217	(117)	0	Yn dilyn ail broffilio'r cynllun a dyraniad newydd, nid oes angen llithriad.
Adfywio Caergybi (Menter Treftadaeth Treflun Cam ll)	950,000	956,479	6,479	101	(1)	75,000	Cyllid cyfatebol i lithro ac heb ei ddefnyddio eto – cyllidir gan gronfeydd wrth gefn a derbyniadau cyfalaf.
Cyfanswm	7,760,735	7,320,555	(440,180)	94	6	847,343	

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyfanswm (Tan) / Gorwariant (£)	y Gyllideb Flynyddol sydd wedi ei gwario %	Amrywiad %	Tanwariant i'w gario ymlaen i 2023/24 (£)	Sylwadau
Prifffyrdd a Thrafnidiaeth							
Uwchraddio Peiriannau Talu ac Arddangos Mewn Meysydd Parcio	4,533	0	(4,533)	0	100	4,533	Cynlluniau ar gyfer y gyllideb ar gyfer y flynyddyn ariannol nesa, felly, bydd angen llithro gweddill y gyllideb – i'w gyllido gan fenthycia â chefnogaeth.
Cerbydau	573,745	63,338	(510,408)	11	89	510,408	Gwariant wedi'i ymrwymo – cyllidir gan grant, benthycia â chefnogaeth a chronfeydd wrth gefn.
Ailwynebu Prifffyrdd	2,000,000	2,006,451	6,451	100	(0)	0	
Astudiaethau Traenio Amlwch a Chaerbybi	65,420	106,390	40,970	163	(63)	0	
Cynllun Lliniaru Llifogydd Traeth Coch	23,933	5,997	(17,936)	25	75	0	Cynllun wedi gorffen – dim llithriad.
Cynllun Lliniaru Llifogydd Llanfair	397,649	6,003	(391,646)	2	98	391,646	Gwaith yn parhau – cyllidir gan grant.
Achos Busnes Llawn Cynllun Lliniaru Llifogydd Menai	210,529	59,759	(150,771)	28	72	150,771	Gwaith yn parhau – cyllidir gan grant.
Achos Busnes Llawn Cynllun Lliniaru Llifogydd Y Fali	41,349	0	(41,349)	0	100	0	Achos Busnes Llawn wedi'i gwblhau.
Cynllun Llifogydd Y Fali - adeiladu	477,956	464,708	(13,248)	97	3	13,248	Gwaith yn parhau – cyllidir gan grant a chronfeydd wrth gefn.
Cynlluniau Lliniaru Llifogydd (Cyllid Cyfatebol)	135,800	0	(135,800)	0	100	135,800	Gwaith yn parhau – cyllidir gan fenthycia â chefnogaeth.
Traeth Coch (Cyllid Cyfatebol)	235,000	0	(235,000)	0	100	0	Ar hyn o bryd, nid yw'r cynllun yn mynd yn ei flaen i'w adeiladu. Gall fynd ymlaen yn y dyfodol ar raddfa llawer llai a, petai hyn yn digwydd, ceisir unrhyw gyllid cyfatebol pan fo ei angen.
Strwythur Mill Lane	102,258	101,571	(687)	99	1	0	Cynllun wedi gorffen – dim llithriad.
Dwyrain - cwrs dŵr cyffredinol - NFM	74,528	63,356	(11,172)	85	15	0	Cynllun wedi gorffen – dim llithriad.
Mill Lane - NFM	241,640	0	(241,640)	0	100	241,640	Gwaith yn parhau – cyllidir gan grant.
Buddsoddi i Arbed - Cerbydau	5,068	0	(5,068)	0	100	5,068	
Strydoedd Mwy Diogel	293,176	293,176	0	100	0	0	
Gwaith Grant Graddfa Fechan	539,288	381,529	(157,759)	71	29	0	Dyfarniad grant am 2022/23 yn unig – dim llithriad.
Teithio Llesol	543,292	543,292	0	100	0	0	Dyfarniad grant am 2022/23 yn unig – dim llithriad.
Cronfa Ffyrdd Gwydn	230,000	230,000	(0)	100	0	0	Dyfarniad grant am 2022/23 yn unig – dim llithriad.
Isadeledd Bysiau 2021/22	451,902	423,888	(28,014)	94	6	28,014	Estyniad amser hyd at Mehefin 2023 – cyllidir y llithriad gan grant.
Isadeledd Bysiau 2022/23	492,648	104,796	(387,852)	21	79	387,852	Estyniad amser hyd at Mehefin 2023 – cyllidir y llithriad gan grant.
Pwyntiau gwefru cerbydau trydan	127,797	128,010	213	100	(0)	0	Cynllun wedi'i gwblhau.
Cerbyd Allyriadau Isel lawn	114,108	56,774	(57,334)	50	50	57,334	Estyniad amser hyd at Mehefin 2023 – cyllidir y llithriad gan grant.
Isadeledd Gwefru Cerbydau Trydan	275,527	86,375	(189,152)	31	69	189,152	Cynllun parhaus – cyllidir gan grant.
Cyfanswm	7,657,146	5,125,412	(2,531,734)	67	33	2,115,466	

Gwasanaeth	Cyllideb Flynyddol (£)	Cyfanswm Gwariant (£)	Cyfanswm (Tan) / Gorwariant (£)	y Gyllideb Flynyddol sydd wedi ei gwario %	Amrywiad %	Tanwariant i'w gario ymlaen i 2023/24 (£)	Sylwadau
Rheoli Gwastraff							
Paciwr Rholio	28,750	28,750	0	100	0	0	
Gwaith IVC	36,620	23,025	(13,595)	63	37	13,595	Gwaith parhaus – cyllidir gan dderbyniadau cyfalaf.
Offer Ailgyrchu	380,000	161,319	(218,681)	42	58	218,681	Gwaith parhaus – cyllidir gan gronfeydd wrth gefn.
Cyfanswm	445,370	213,094	(232,276)	48	52	232,276	
Eiddo							
Adnewyddu Asedau Cyfredol	1,058,926	583,380	(475,546)	55	45	475,546	Mae'r gyllideb sydd ar ôl wedi'i ymrwymo i waith sy'n pontio 2023/24. Mae'r Gwaith yn cynnwys buddsoddiad sylweddol yng Nghanolfannau Hamdden Caerdybi ac Amlwch – cyllidir y llithriad gan fenthyca â chefnogaeth a chronfeydd wrth gefn.
Eiddo - Buddsoddi i Arbed	77,068	0	(77,068)	0	100	77,068	Y Gwaith sy'n weddill i'w gwblhau – cyllidir gan fenthyciad.
Salix Cam 2	994,632	994,632	0	100	0	0	
Grant Gwresogi Carbon Isel - Swyddfeydd y Cyngor	120,563	96,663	(23,900)	80	20	23,900	Prosiect yn parhau – cyllidir gan grant.
Grant Gwresogi Carbon Isel - Ysgol Gynradd Moelfre	9,125	9,125	0	100	0	0	
Adnewyddu Mân-ddaliadau	241,932	241,932	(0)	100	0	0	
Uwchraddio Toiledau Cyhoeddus	361,439	0	(361,439)	0	100	361,439	Cynnydd parhaus a'r posibilrwydd i'w ddefnyddio eto fel cyllid cyfatebol pellach – cyllidir y llithriad gan dderbyniadau cyfalaf a chronfeydd wrth gefn.
Cyfanswm	2,863,685	1,925,732	(937,953)	67	33	937,953	
Trawsnewid							
TGCh - Isadeiledd Craidd	295,121	229,132	(65,989)	78	22	0	
TGCh - Adnewyddu Cyfrifiaduron	250,000	430,779	180,779	172	(72)	0	
TGCh - Trosglwyddo Cysylltu Môn i PSBA	72,708	8,673	(64,035)	12	88	0	
TGCh - Uwchraddio Ystafelloedd Gyfarfod	50,000	14,050	(35,950)	28	72	0	
Isadeiledd Hwb TGCh	138,514	0	(138,514)	0	100	138,514	Llithriad cyllid grant Hwb – caniatwyd estyniad hyd at flwyddyn ariannol 2023/24 – cyllidir y llithriad gan grant.
Amnewid Hwb	135,297	135,297	0	100	0	0	
Offer Technegol Addysg Hwb	205,347	205,347	0	100	0	0	
CYFANSWM	1,146,988	1,023,278	(123,710)	89	11	138,514	
Adult Services							
Y Gronfa Gofal Integredig	809,363	115,398	(693,966)	14	86	693,966	Cwblheir y cynlluniau sy'n weddill o fewn blwyddyn ariannol 2023/24 – cyllidir y llithriad gan fenthyca â chefnogaeth a chyfraniadau referniw.
Prosiectau Cyfalaf Dewisol (DCP)	78,586	78,586	0	100	0	0	
Cronfa Cymunedol Integredig ac Alfalfansio (IRCF)	244,125	104,059	(140,066)	43	57	140,066	Cwblheir y cynlluniau sy'n weddill o fewn blwyddyn ariannol 2023/24 – cyllidir y llithriad gan grant
Hwb Cymunedol Bryn Hwfa	13,155	0	(13,155)	0	100	13,155	Cyllidir y llithriad gan grant
Adnewyddu Plas Crigyll	45,535	45,535	(0)	100	0	0	
Adnewyddu Plas Mona	83,371	59,267	(24,104)	71	29	24,104	Gwaith parhaus – cyllidir y llithriad gan fenthyca â chefnogaeth a derbyniadau cyfalaf.
Cyfanswm	1,274,135	402,844	(871,291)	32	68	871,291	
CYFANSWM	54,563,965	40,689,950	(13,874,014)	75	25	13,477,424	

ATODIAD C

Newidiadau i gyllidebau / cynlluniau ychwanegol wedi'u hychwanegu ers gosod cyllideb
Changes to budgets / additional schemes added since budget setting

Cynllun	Cyllideb £	CYLLIDO						
		Grant £	Cyfraniad Refeniw £	Cronfa wrth Gefn Derbyniadau Cyfalaf £	Cronfeydd wrth Gefn Cyfalaf £	Benthycia â Chefnogaeth £	Benthycia Digefnogaeth £	Benthyciad £
Dechra'n Deg	50,000	50,000						
Teithio Llesol	543,292	509,214			34,078			
Ffyrdd Gwydn	230,000	230,000						
Gwaith Graddfa Fechan	399,287	353,959					45,328	
Cynlluniau Lliniaru Llifogydd (Cyllid Cyfatebol)	(49,500)						(49,500)	
Paciwr Rholio	28,750				28,750			
Gwaith Cyfalaf IVC	36,620			36,620				
Cae Chwarare 3G Amlwch	75,000	75,000						
Canolfan Addysg y Bont - To	717,832				717,832			
David Hughes - gorwariant ffitrwydd	5,600				5,600			
Penrhos - Cam 3	600,000	600,000						
Prynu Gorfodol	172,901			172,901				
Parc y Morglawdd	525,000	525,000						
Penrhos - Cam 2	582,948	582,948						
Porth Arfordirol Môn	248,000	248,000						
Hwb TG	138,514	138,514						
Canolfan Gymuned Newry	200,000				200,000			
Partneriaeth Tirwedd	(90,000)	(90,000)						
Strwythur Mill Lane	75,000	63,750			11,250			
Llifogydd Amlwch a Chaergybi	50,542	50,542						
Isadeledd Bysiau 2021/22	(220,976)	(220,976)						
Isadeledd Bysiau 2022/23	492,648	492,648						
Ysgolion Bro	450,993	450,993						
Anghenion Dysgu Ychwanegol	475,530	475,530						
Achos Busnes Llawn Porthaethwy	88,634	88,634						
Prydau Ysgol am Ddim	818,609	818,609						
Prydau Ysgol am Ddim	(547,203)				(547,203)			
Canolfan Addysg y Bont - Dosbarth	90,000			90,000				
Melin Llynnon	100,000	100,000						
Y Fali - adeiladu	104,000	88,400			15,600			
AHNE - Adferiad Gwyrdd	(237,774)	(237,774)						
Cynllun Cyfalaf Gofal Plant	(88,238)	(88,238)						
Gwaith Cyfalaf Gofal Plant	105,000	105,000						
Menter Treftadaeth Treflun Cam II	525,000	525,000						
Porth Twristiaeth	(170,000)	(170,000)						
Unedau Porth ERDF	196,073	196,073						
Band B Graig	(2,611,658)	(1,214,578)				(654,080)	(743,000)	
Band A Corn Hir	1,205,892	1,569,495					(363,603)	
ICF/DCP/HCF/IRCF	1,132,074	322,711	226,021			583,342		
Grant cyfalaf Addysg	1,188,824	1,188,824						
Cerbyd Allyriadau Isel lawn - Cyllid Trawsnewid	114,108	114,108						
Cynllun grantiau cyfalaf Gofal Plant	320,000	320,000						
Uned Llanfawr	784,350	784,350						
Grant Galluogi	139,786	139,786						
Lloriau Amlwch	90,000	90,000						
Lliniaru Llifogydd Llansadwrn	(32,291)	(27,447)			(4,844)			
Cronfa Codi'r Gwastad	128,692	128,692						
Awdurdod Dadgomisiynu Niwclear Môn - Cyfalaf	63,712	24,000				39,712		
Strydoedd Mwy Diogel	293,176	293,176						
Cyllid Cyfatebol Economaidd	(63,712)	(24,000)				(39,712)		
Amnewid Hwb	136,297				136,297			
Salix Cam 2	994,632							994,632
Offer Technegol Addysg Hwb	204,347	204,347						
TG	95,116				95,116			
Mân-ddaliadau	158,255			114,323	43,932			
Economi Cylchol	(5,836)	(5,836)						
Dwyrân	53,000	53,000						
CYFANSWM	11,110,847	9,921,454	226,021	413,844	736,408	(74,910)	(1,106,603)	994,632